

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2023

VESANNON KUNTA
TARKASTUSLAUTAKUNTA

2.9.2024

Sisällysluettelo.....	2
------------------------------	----------

1.Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely.....	3
2. Kuntastrategia.....	4
3 Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen.....	5
3.1. Kunnanhallitus.....	5
3.1.1 Yleishallinto.....	6
3.1.2 Elinkeinotoimi.....	7
3.1.3 Vapaa-aikatoimi.....	7
3.1.4 Hyvinvointi.....	7
3.2 Kasvatus- ja koulutuslautakunta (aiempi sivistyslautakunta).....	10
3.2.1 Varhaiskasvatus.....	11
3.2.2 Perusopetus.....	11
3.2.3 Keskiasteen koulutus.....	12
3.3. Ympäristötoimi.....	13
4. Kunnan ja kuntakonsernin talouden toteutuminen.....	13
4.1. Kunnan talous.....	13
4.2 Kuntakonsernin talous.....	14
5. Investoinnit.....	14
6. Henkilöstö.....	14
7. Muut asiat.....	15
8. Yhteenveto.....	18
9. Tarkastuslautakunnan esitys kunnan valtuustolle.....	19

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Valtuuston valitseman tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121§:n mukaan valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Valtuusto on 23.8.2021 §37 valinnut tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikaudeksi 2021-2025. Tarkastuslautakuntaan ovat tämän mukaisesti kuuluneet arviointivuoden aikana seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

Jäsen	varajäsen
Osmo Korhonen, pj.	Olli Minkkinen
Marko Kauppinen, vpj	Marja-Liisa Kokko
Eha Pääsik	Toomas Alviste
Tuulikki Vilhunen	Säde Pirskanen

Puheenjohtajana on toiminut Osmo Korhonen ja varapuheenjohtajana on toiminut Marko Kauppinen. Kuntalain mukaisesta tilintarkastuksesta on huolehtinut Itä-Suomen Tilintarkastus Oy. Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Timo Nuutinen. Vastuunalainen tilintarkastaja on toiminut tarkastuslautakunnan sihteerinä tilintarkastusyhteisön valinnan jälkeen. Avustava tarkastaja Jarmo Heikkinen on toiminut tarkastuslautakunnan sihteerinä 15.5.2024 tarkastuslautakunnan arviointikokouksessa.

Arviointia varten lautakunta on hyväksynyt toimikaudekseen arviointisuunnitelman. Tarkastuslautakunta on pitänyt 14 tilikauden 2023 arviointiin liittyvää kokousta. Tarkastuslautakunta on kuullut kokouksissaan kunnanjohtajaa, talous- ja hallintojohtajaa, hallinnollinen rehtori-sivistystoimen johtajaa, rakennustarkastajaa, vapaa-aika ja hyvinvointipäällikköä, päiväkodin johtajaa, palveluyhtiö Viisarit Oy:n toimitusjohtajaa, vuokratiloyhtiön toimitusjohtajaa.

Arviointikertomuksen laatimista varten lautakunta on tutustunut vuoden 2023 talousarvioon, vuosien 2023-2025 taloussuunnitelmaan, kunnanhallituksen allekirjoittamaan tilinpäätökseen, toimintakertomukseen ja hyvinvointikertomukseen. Lisäksi arvioinnin pohjana ovat jäsenten vuoden aikana muutoin tekemät havainnot eri lautakuntien päätöksenteosta, toiminnasta ja taloudesta.

Seuraavat esteellisyydet on otettu huomioon arviointityössä:

- Osmo Korhonen, ympäristöterveyslautakunnan jäsen
- Toomas Alviste, kasvatus- ja koulutuslautakunnan varajäsen

2. Kuntastrategia

Vesannon kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa 28.6.2022 §19.

Strategia sisältää:

Brändityyppisen vision (vakiinnuttamisaika 10-20 vuotta)

Kunnan toimintatapoja koskevat linjaukset

Kuntatason strategiaprojektit valtuustokaudelle

Tausta-aineiston (tilastot ja valmisteluprosessin dokumentointi)

Strategiaprojekteina on esitetty Lukion kehittäminen, luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin lähteenä, erilaisuus ja omaleimaisuus, yhteisöllisyys sekä omavaraisuus

Strategian perusta:

Elinvoima-ajattelu strategiatyön perustana

Strategia tukee profiloitumista

Monitasoinen ja osallistava toimintatapa

Kuntalain vaatimusten täyttäminen

Strategian arviointi ja seuranta:

Aiemmassa kuntastrategiassa edellytettiin että Elinvoimaryhmä esittää valtuustolle vuosittain elokuun lopussa arvion strategian toteutumisesta ja täsmennystarpeista elinvoimanäkökulmasta;

Tarkastuslautakunta arvioi kunnan toimintaa hallinnon ja talouden näkökulmasta ja toivoo että näin toimittaisiin jatkossakin elinvoimalautakunnan kautta.

3. Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutuminen

KÄYTTÖTALOUSOSA	(ulk. + sis.) Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
Vaalit	B	5 920	3600
Tilintarkastus	B	14 470	
Kunnanhallitus			
Yleishallinto	B	2 507 010	1 633 810
Elinkeinotoimi	B	209 900	
Hyvinvointi ja terveys	B	86 140	31500
Vapaa-aikatoimi		533 660	11200
Maaseututoimi	B	39 260	
Sivistyslautakunta			
Lasten varhaiskasvatus	B	803 220	46 800
Perusopetus	B	2 464 310	393 500
Keskiasteen koulutus	B	875 250	33 000
Ruokapalvelut		178 850	176 300
Aikuiskoulutus	B	64 960	
Ympäristötoimi			
Rakennusvalvonta	B	86 120	11 000
Ympäristönsuojelu	B	20 810	2 000
Ympäristöterveydenhuolto		141 800	
Yksityistietoimi kunnossapito	B	50 880	

3.1 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen toimintatuotot ovat 343.059.96 euroa muutettua talousarviota suuremmat ja menot 416.297 euroa muutettua talousarviota suuremmat.

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

Kunnanhallitus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	1.676.510,00	153.500	1.830.010	2.173.070	-343.059,96
Toimintamenot	-3.375.970,00	-253.780	-3.630.180	-4.046.467	416.287
Toimintakate	-1.699.460,00	-100.280	-1.800.170	-1.873.397	-73.227
Poistot ja arvonalentumiset	-578.540,00		-578.540,00	-534.141,84	-44.398,16

Laskennalliset erät	344.260,00		344.260,00	-12.608,09	356.868,09
---------------------	------------	--	------------	------------	------------

TAVOITE	VASTUUTAHO JA MITTARI	TOTEUMA
Tukipalvelut tuottavat laadukkaat ja ajantasaiset talous-, palkka-, henkilöstö-, ICT-, arkisto- ja asiakirjahallintopalvelut. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääntyminen. Työllisyyden palvelurakenteen muodostaminen. Yhteistyö lähikuntien TE-uudistusprosessissa.	Vastuutaho: Kunnanhallitus, viranhaltijat, työntekijät.	Tukipalveluissa sekä talous- että palkkahallinto ovat erittäin haavoittuvia. Toiminnot ovat pitkälti yhden työntekijän varassa. Syksyllä 2023 käynnistyi taloushallinnon vaihtoehtojen selvitys. ICT-palveluiden toimivuus on lisääntynyt Savon ICT:lle siirtymisen myötä. Yhtiö vastaa nopeammin työntekijän tarpeisiin. Arkistonhoito on tapahtunut päivä silloin, toinen tällöin. Muu hallinto vie ajan arkistoinnilta. Osallisuuden mahdollisuuksia on lisätty kyläiltojen, kuntalaisfoorumin sekä kuntakorjaamon kautta. TE-palvelu-uudistuksen työryhmä on edennyt vauhdikkaasti ja yhteistoimintasopimus, ja palveluiden järjestämissopimus ovat hyväksyttävissä valtuustossa syyskuun aikana.

3.1.1 Yleishallinto

Yleishallinto on Taloudellisesti merkittävin osa kunnanhallituksen alaista toimintaa, kunnanhallituksen alaisista euroista noin kolme neljästä kohdistuu yleishallinnon tehtäväkenttään, johtuen palveluyhtiö Viisarit Oyn palveluostoista.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

Yleishallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	1.633.810	153.500	1.787.310	2.116.869,30	-329.559,30
Toimintamenot	-2.507.010	-253.780	-2.760.790	-3.250.523	489.733,00
Toimintakate	-873.200	-100.280	-973.480	-1.133.653,70	160.173,70
Poistot ja arvonalentumiset	-547.390	-149.350	-696.740	-485.821,88	210.918,00
Laskennalliset erät	344.100		344.100	3.074,01	341.025,99

Yleishallinnon toimintatuotot talousarviomuutosten jälkeen ovat ylittyneet 329.559,30 euroa mutta toimintamenot ovat ylittäneet talousarvion 489.733,00 eurolla.

3.1.2 Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimen menot pysyivät talousarviossa. Sitovia toiminnallisia tavoitteita ei ole asetettu.

Tarkastuslautakunta esittää, että talousarvion laatimisen yhteydessä elinkeinotoimelle asetettaisiin mitattavat toiminnalliset tavoitteet

3.1.3 Vapaa-aika

Vapaa-aikatoimi on pysynyt talousarviossa menojen alittaessa talousarvion yli 60 teur. Toiminnallisena tavoitteena vapaa-aikatoimen palveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä vahvistaa osallisuuden tunnetta. Mittareina ovat asiakaskyselyt ja Tea -viisari. Tavoitteen mitattavuus on muotoiltu epäselvästi ja kaipaa täsmentämistä, tavoitelukua mihin verrataan. Toteuman perusteella ei voida arvioida kuinka hyvin tavoitteessa on onnistuttu.

3.1.4. Hyvinvointi

Tarkastuslautakunta esittää arvionsa hyvinvointityöstä Vesannon kunnassa.

Hyvinvointi ja terveys	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	31.500,00		31.500,00	31.883,55	-333,55
Toimintamenot	-86.140,00		-86.140,00	-100.394,78	14.254,79
Toimintakate	-54.640,00		-54.640,00	-68.561,23	-13.921,23
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-7.950,00		-7.950,00		

Hyvinvoinnin edistämisestä aiheutuneet menot ylittivät talousarvion 14.254 euroa.

Hyvinvointitalous

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on lakisääteinen tehtävä. Kunnan tulee lain mukaan seurata kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä raportoida siitä (hyvinvointikertomus). Kunnan tulee myös nimetä vastuutaho hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Vesannon kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho on johtoryhmä ja hyte-työtä koordinoi hyte- yhdyshenkilö.

Hyvinvointitaloudessa tavoitellaan hyvinvoinnin jakautumista kaikille tasaisesti. Hyvinvointitalouden avulla voidaan hillitä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia sekä lisätä kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa. Eriarvoisuus hyvinvoinnissa ja terveydessä, väestön ikääntyminen, teknologian murros ja ilmastonmuutos lisäävät tarvetta hyvinvointitalousajattelulle päätöksenteossa. Hyvinvointitaloudessa ihmisten hyvinvointi nousee päätöksenteossa ytimeen ja päätökset tehdään huomioiden taloudellisten ja ekologisten tekijöiden yhteisvaikutukset hyvinvointiin.

Kunta on tiedostanut ja paneutunut hyvinvoinnin merkitykseen monin toimenpitein. On ymmärrettävää, että kaikki uusi toiminta ei heti toteudu päämäärien ja suunnitelmien mukaan. Valitettavaa on, että aktiivinen vuoropuhelu tarkoituksena rakentaa aktiivista vuoropuhelua hyvinvointialueen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden sekä työllisyyden edistämässä ei ole toteutunut. Hyvinvointikertomus kertoo kuitenkin realistisesti missä onnistuttiin ja mikä jäi toteutumatta.

Monista asian vaatimista toimenpiteistä huolimatta Vesannolla ollaan THL: n ikävakioidun sairastavuusindeksin mukaan lähes 45 % sairaampia kuin muualla Suomessa. Mielenterveysindeksi kertoo vesantolaisten kärsivän mielenterveyden ongelmista 65 % enemmän kuin suomalaiset keskimäärin. Moni näistä haasteista olisi mahdollista ehkäistä ennakoimalla ja tekemällä laadukasta työtä terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä.

Hyvinvointi ei jakaudu tasaisesti. Esim. monilla kylillä ei ole mitään palveluja ja väestö on pääosin hyvinkin ikääntynyttä ja asuu yksin tai kaksin. Eivät vanhat kykene enää hoitamaan itselleen virkistystoimintaa ja elämän digitalisoituminen aiheuttaa ikääntyneille yllättäviäkin ongelmia. Vaikka lähes puolet kunnan asukkaista on yli 65 v. heidät on unohdettu hyvinvointisuunnitelmassa.

Nuorten suhteen on myös haasteita. Toiminnassa on noussut huoli nuorten päihdekäyttäytymisestä. Vapetusta, nikotiinipussien käyttöä ja alkoholin käyttöä on havaittu lisääntyvässä määrin Vesannolla. Yhtenä ryhmänä hyvinvoinnin näkökulmasta on nuoret sateenkaarinuoret. Nuorisotyön suunnitelmissa on hyviä lupauksia ja suunnitelmia, mutta onko osa nuorista unohdettu?

Tutkimusta siitä, mistä nämä huolet niin nuorten kuin koko väestön kohdalla juontavat juurensa, ei esitetä.

Positiivista on aikuiskoulutuksen l. Kansalaisopiston toiminnan säilyminen hyvällä tasolla, sillä siihen osallistuu suuri joukko niitä ikääntyneitä, jotka vielä kykenevät lähtemään harrastuspiireihin. Harrastustoiminta pitää ikääntyneet liikkeellä ja mielet virkeänä.

Hyte- kerroin lasketaan laskukaavalla, jonka perusteella kunnille myönnetään valtionosuutta terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön. Yksinkertaisessa muodossa laskukaava on: **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan hyte-kerroin**. Vuodelle 2023 Vesannon saama valtionosuus Hyte-kertoimen mukaan on **29 453** euroa. Kunta voi vaikuttaa tekemällään hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työllään jatkossa hyte-kertoimen valtionosuusmäärään.

Vesannon HYTE-kerroin on valtionosuuslaskelmien mukaan vuonna 2024 32.201 euroa.

Joukkoliikenteen toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Maaseututoimen toimintamenot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina. Maaseutuhallinnon toiminnot ovat toimineet riittävän hyvin.

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

Kunnanhallitus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	1.676.510,00	153.500	1.830.010	2.173.070	-343.059,96
Toimintamenot	-3.375.970,00	-253.780	-3.630.180	-4.046.467	416.287
Toimintakate	-1.699.460,00	-100.280	-1.800.170	-1.873.397	-73.227
Poistot ja arvonalentumiset	-578.540,00		-578.540,00	-534.141,84	-44.398,16
Laskennalliset erät	344.260,00		344.260,00	-12.608,09	356.868,09

3.2 Kasvatus- ja koulutuslautakunta (aiempi sivistyslautakunta)

<i>Sivistyslautakunta</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	649.600,00	61.200,00	710.800,00	783.097,45	-72.297,45
Toimintamenot	-4.386.590,00	-446.600,00	-4.833.190,00	-4.664.351,88	-168.838,12
Toimintakate	-3.736.990,00	-385.400,00	-4.122.390,00	-3.881.254,43	-241.135,57
Poistot ja arvonalentumiset	-216.350,00		-216.350,00	-378.206,38	161.856,38
Laskennalliset erät	-286.310,00		-286.310,00	-503.312,82	217.002,82

Kasvatus ja koulutuslautakunta on hyvin pysynyt talousarviossa kokonaisuutena, tulot ovat ylittyneet ja menot jääneet alle muutetun talousarvion. Valtuusto ei ole esittänyt lautakuntaa kokonaisuutena sitovia tavoitteita.

Hirsikoulu on kunnan yhteinen ylpeyden aihe ja lisää sekä koulun oppilaiden, henkilökunnan ja kuntalaisten viihtyvyyttä. Koulu palvelee koululaisten lisäksi myös kuntalaisia erilaisten tapahtumien järjestämispaikkana.

3.2.1 Varhaiskasvatus

<i>Varhaiskasvatus</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	46.800	23.000,00	69.800,00	88.555,03	-18.755,03
Toimintamenot	-803.220		-803.220,00	-761.851,51	-41.368,49
Toimintakate	-756.420,00	23.000,00	-733.420,00	-673.296,48	-60.123,52
Poistot ja arvonalentumiset	-47.830,00		-47.830,00	-46.953,82	-876,18
Laskennalliset erät	-50.390,00		-50.390,00	-64.085,87	13.695,83

Varhaiskasvatus on pysynyt sille asetetuissa talousarvioraameissa. Menot ovat toteutuneet noin 40 tuhatta euroa talousarviota pienempinä. Toiminnallisena tavoitteena on ollut varhaiskasvatuspalvelujen riittävyys ja saatavuus. Mittareina ovat olleet resurssimitoitus, huoltajakohtaiset ja asiakaskyselyt. Tavoitteet toteutuivat mittarien valossa muutoin paitsi asiakaskyselyitä ei ole tehty.

3.2.2 Perusopetus

<i>Perusopetus</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	393.500,00	31.500,00	425.000,00	478.822,47	-53.822,47
Toimintamenot	- 2.464.310,00	-336.100,00	-2.800.410,00	-2.768.652,90	31.757,10
Toimintakate	-2.070.810,00	-304.600,00	-2.375.410,00	-2.289.830,43	-85.579,57
Poistot ja arvonalentumiset	-120.910,00		-120.910,00	-286.077,12	165.167,12
Laskennalliset erät	-164.600,00		-164.600,00	-307.357,95	142.757,95

Perusopetus on noin puolet sivistyslautakunnan kokonaisuudesta. Perusopetus on pysynyt sille asetetuissa määrärahoissa. Tulot ovat ylittyneet noin 50 tuhatta ja menot alittuneet noin 30 tuhatta

euroa. Toiminnallisena tavoitteena on ollut palvelun laatu, jota on tarkoitettu mitattavan asiakaskyselyin sekä resurssimitoituksena. Asiakaskyselyä ei ole tehty mutta resurssimitoitus on täyttynyt.

3.2.3 Keskiasteen koulutus

<i>Keskiasteen koulutus</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	33.000,00	6.700,00	39.700,00	42.479,26	-2.779,26
Toimintamenot	-875.250,00	-110.500	- 985.750,00	-906.979,04	-78.770,96
Toimintakate	- 842.250,00	-103.800,00	- 946.050,00	- 864.499,78	-81.550,22
Poistot ja arvonalentumiset	- 47.610,00		-47.610,00	-43.803,72	-3.806,28
Laskennalliset erät	-58.790,00		-58.790	-112.653,47	53.863,47

Keskiasteen koulutus pysyi talousarviossa menojen alittuessa talousarvioon verrattuna lähes 80 tuhatta euroa. Toiminnallisena tavoitteena on ollut opetuksen laadukkuus, jota on mitattu opettajien kelpoisuuskriteerillä. 92% opettajista on kelpoisia kaikkiin opettamiinsa aineisiin, mikä täyttää esitetyn tavoitteen.

Aikuiskoulutuksen toimintakulut ylittivät hieman talousarvion (9.250,95 euroa). Toiminnallisena tavoitteena on ollut aikuiskoulutuspalveluiden riittävyys ja saavutettavuus. Mittareina tarjottujen opetustuntien ja opiskelijoiden määrät sekä opetuksen hinta. Opiskelijoiden määrälle ei ole esitetty tavoitearvoa. Koulutuksen nettotuntihinta oli 27,20 euroa per tunti.

3.3. Ympäristötoimi

Ympäristötoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	13.000,00		13.000,00	60.804,21	47.804,21
Toimintamenot	-299.610,00		-299.610,00	-270.528,53	29.081,47
Toimintakate	-286.610,00		-286.610,00	-209.724,32	-76.885,68
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-7.170,00		-7.170,00		

Ympäristötoimi kokonaisuutena on pysynyt hyvin talousarviossa. Tulot toteutuivat talousarviota paremmin ja menot jäivät alle talousarvion.

Ympäristöosaston tulosalueita ovat rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja yksityistietoimi. Keiteleen, Tervon ja Vesannon kuntien yhteisenä ympäristönsuojeluviranomaisena on toiminut em. kuntien yhteinen ympäristölautakunta. Ympäristölautakunnan tehtäviin on kuulunut myös toimia rakennusvalvontaviranomaisena.

4 Kunnan ja kuntakonsernin talouden toteutuminen

4.1 Kunnan talous

Toimintatuotot laskivat 694.214,99 euroa 2.778.841 euroon edellisvuodesta. Toimintakulut laskivat yli 21 miljoonasta eurosta 8.832.645,3 euroon. Toimintakate parani merkittävästi koska sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitustarve ei enää kohdistunut kunnan maksettavaksi.

Toimintatuotot pienenevät 694 t. euroa edellisvuodesta 2.779 milj. euroon. Toimintakulut pienenevät edellisestä vuodesta -8,833milj. euroon, laskua 12,236 milj. euroa. Toimintakate heikkeni 11,542 milj. euroa ollen -6054 milj. euroa.

Verotuloja kertyi 4,025 milj euroa, 2,913 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Valtionosuudet pienenevät olennaisesti (11,2 milj. euroa) HVA:n aloittamisen myötä 2,774 milj. euroon. Verotulot toteutuivat 18.816 euroa ja valtionosuudet 26.527 euroa talousarviota pienempinä.

Muut rahoitustuotot ovat vastaavalla tasolla edellisvuoteen 345teur. Muita rahoitustuottoja saatiin yli 100 teur talousarviota enemmän. Korko ja muut rahoituskulut olivat n. 100teur enemmän kuin edellisenä vuonna ja Korkomenot ylittivät n 150teur talousarvion.

Tilinpäätöksen keskeinen tunnusluku, vuosikate, 942 t. euroa(on samaa tasoa kuin vuonna 2022 n.90teur parempi. Vuosikate riitti kattamaan 762 t. euron suunnitelman mukaiset poistot.

Tilikauden tulos oli 29751 euroa ylijäämäinen.

Toiminnan ja investointien rahavirta rahoituslaskelmassa oli 916.590 euroa positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta oli 1747teuroa, edellisenä vuonna luku oli 961t. euroa. Vähäisistä mutta edelliseen vuoden nähden lisääntyneistä investoinneista johtuen investointien tulorahoitusprosentti heikkeni edellisestä vuodesta 674%%:sta 219%:iin.

Pitkäaikaisten lainojen vähennys oli 652 t. euroa. Omavaraisuusaste parani hieman edellisestä vuodesta (56,64 ja ed. vuonna 54,41). Suhteellinen velkaantuneisuus muuttui hieman (79,46 ja ed. vuonna 44,68). Lainakanta vuoden lopussa oli 6.735 teur (euroa eli 3552euroa per asukas, edellisenä vuonna lainakanta oli 7.374 milj. euroa ja 3895 euroa per asukas).

Kunnalla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää edellisiltä vuosilta.

4.2 Kuntakonsernin talous

Konsernin toimintatuotot pienenevät merkittävästi edellisestä vuodesta ja myös toimintakulut pienenevät vastaavasti verrattuna edelliseen vuoteen konsernirakenteen muututtua. Hyvinvointialueen muodostamisen taloudellista merkittävyyttä kuvaa, että toimintakate muodostui 11,182 miljoonaa euroa edellisvuotta paremmaksi, ollen -6,169 miljoonaa euroa vuodelta 2023. Kun verotulojen, valtionosuuksien ja rahoitustuottojen ja -kulujen muutosvaikutus huomioidaan, niin konsernin vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta 232 tuhannella eurolla edellisestä vuodesta 1,353 miljoonaan euroon. Konsernituloslaskelma on ylijäämäinen 155 t. euroa (edellinen vuosi 68 t. euroa).

Konsernin taseen tunnusluvut paranivat hieman. Konsernin omavaraisuusaste parani (54,71%) edellisestä vuodesta (40,73% toisaalta suhteellinen velkaantuneisuus oli 91,22%, kun se oli edellisenä vuonna 63,85%,. Tämä tunnusluku ylittää yhden kriisikuntakriteerin, tunnusluvun (tulisi olla alle 50%, Kuntalaki 118§). Konsernin vieraan pääoman määrä pieneni 15,576 miljoonasta eurosta 8,881milj. euroon. Kuntalaista kohti laskien lainakanta pienentyi 8025 eurosta 4691 euroon.

5 Investoinnit

Investointien sitovuustaso on hankkeittain. Investointiosa ei sisällä olennaisiksi katsottavia rakennushankkeisiin kohdistuvia ylityksiä. Palveluyhtiö Viisarit Oy pääomitus kuitenkin puuttuu talousarviosta, tältä osin vuoden 2023 talousarvio on ylittynyt **140.000 euroa**.

6 Henkilöstö

Toimintakertomuksen liitteenä olevassa henkilöstöosassa on kerrottu henkilöstöön liittyviä tietoja vuodelta 2023. Se antaa vertailevaa tietoa mm. henkilöstökuluista, työkykyä ylläpitävästä toiminnasta, ikärakenteesta, eläköitymisestä ja poissaoloista.

Kuntaan palvelussuhteessa olleen vakinaisen henkilöstön määrä oli vuoden lopussa yhteensä 56 henkilöä (edellinen vuosi 126).

Sairauspoissaolojen määrä kokonaisuutena 1055 (3173 pv) oli merkittävästi pienempi kuin edellisenä vuonna (3173 pv) hyvinvointialueen myötä. Sairauspoissaolojen määrä henkilöä kohden on 15,75 (edellisenä vuonna 20,26 päivää per henkilö) eli sairauspoissaoloissa on tapahtunut laskua.

Vesannon kunnan palveluksessa olevan henkilöstön keski-ikä on 49,6 vuotta, mikä on korkeampi kuin kunta-alalla (45,5 vuotta) keskimäärin.

7 Muut asiat

Palveluyhtiö Viisarit Oy:n tilinpäätös vuodelta 2022 hyväksyttiin ja tilintarkastettiin kesäkuussa 2023. Tarkastuslautakunta esittää, että kunnan osakkuusyhtiö Palveluyhtiö Viisarit Oy sekä muut kunnan tytäryhtiöt toimittavat tilinpäätöstiedot automaattisesti kunnan hallitukselle ja valtuustolle. Palveluyhtiö Viisarit Oy:n ollessa merkittävä toimija kunnan palvelujen järjestämisessä, yhtiön tiedot tulisi toimittaa hyvissä ajoin yhdisteltäväksi toimintakertomukseen.

Konsernin omistajaohjausta on parannettu, mutta edelleen raportointia tulisi selkeyttää tytär- ja osakkuusyhtiöiden osalta.

Talousarviossa on syytä selkeästi eritellä mitkä toiminnalliset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia ja mitkä ovat sitovia kyseisen toimielimen omin päätösin.

Vesannon kunnan hyvinvointikertomus vuodelta 2022 käsiteltiin valtuustossa 3.4.2023.§16. Vuoden 2023 kertomus on käsitelty 24.6.2024.

Kunnan tilinpäätöksen tulisi valmistua tarkastettavaksi maaliskuun loppuun mennessä. Vesannon kunnan 2023 tilinpäätökseen on tehty korjauksia syyskuulle 2024. Vesannon kunnan tilinpäätös vuodelta 2022 valmistui kesäkuussa 2023. Myöskin vuoden 2021 tilinpäätös valmistui merkittävästi myöhässä.

Pohjois-Savon kuntien tilinpäätökset v. 2023 (1 000 € ja €/as.) 6/7
(ml. liikelaitokset) (tiedot sisältävät vain ulkoiset menot ja tulot)

Kunta	Väestö 31.12.2022	Investoinnit (brutto) 1 000 €	Investoinnit (brutto) €/as.	Investoinnit (netto) 1 000 €	Investoinnit (netto) €/as.	Investointien tulorahoitus-%	Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1 000 €)	Kassan riittävyys, pv
Iisalmi	20 801	57 788	2 778	57 424	2 761	26 %	-39 819	42 pv
Joroinen	4 540	1 242	274	1 123	247	199 %	380	175 pv
Kaavi	2 689	980	364	980	364	1 %	-2	24 pv
Keitele	2 029	1 288	635	1 228	605	4 %	1 194	13 pv
Kiuruvesi	7 597	3 684	485	2 867	377	133 %	9 861	90 pv
Kuopio	122 594	92 757	757	90 894	741	62 %	-25 027	60 pv
Lapinlahti	9 099	2 325	256	2 297	252	1 %	-10 526	9 pv
Leppävirta	9 177	1 926	210	1 869	204	371 %	14 042	125 pv
Pielavesi	4 140	844	204	835	202	301 %	11 864	211 pv
Rautalampi	2 964	489	165	452	152	80 %	180	4 pv
Rautavaara	1 477	459	311	417	282	159 %	6 773	117 pv
Sillinjärvi	21 232	8 726	411	6 997	330	99 %	30 497	21 pv
Sonkajärvi	3 672	2 216	603	239	65	125 %	9 160	103 pv
Suonenjoki	6 763	2 043	302	2 043	302	135 %	8 687	11 pv
Tervo	1 441	207	144	207	144	110 %	280	129 pv
Tuusniemi	2 394	648	271	556	232	49 %	-881	44 pv
Varkaus	19 759	10 123	512	9 896	501	84 %	-15 471	20 pv
Vesanto	1 894	429	227	427	225	220 %	174	89 pv
Viermä	3 427	2 046	597	1 691	493	185 %	16 999	453 pv
Pohjois-Savo	247 689	190 220	768	182 442	737		18 365	

Pohjois-Savon liitto

Lähde: Väestö: Tilastokeskus; muut tiedot: Kysely Pohjois -Savon kunnille maalís -huhtikuú 2024

Taulukosta havaitaan investointitason Vesannon kunnassa olleen matalimpia Pohjois -Savon kunnista sekä euromääräisesti että asukasta kohden laskettuna. Kassan riittävyys on kohtuullisella tasolla muihin kuntiin verrattuna.

Pohjois-Savon kuntien tilinpäätökset v. 2023 (1 000 € ja €/as.) 7/7
(ml. liikelaitokset) (tiedot sisältävät vain ulkoiset menot ja tulot)

Kunta	Väestö 31.12.2022	Lainakanta 1 000 €	Lainakanta €/as.	Lainat ja vuokravastuut 1 000 €	Lainat ja vuokravastuut €/as.	Kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	Kertynyt yli-/alijäämä €/as.	Omavaraisuus- aste (%)	Suhteellinen velkaantunei- suus (%)
Iisalmi	20 801	86 956	4 180	91 868	4 417	26 359	1 267	51 %	93 %
Joroinen	4 540	17 145	3 776	17 327	3 817	8 111	1 787	53 %	115 %
Kaavi	2 689	8 687	3 231	8 727	3 245	269	100	39 %	127 %
Keitele	2 029	6 075	2 994	6 298	3 104	-213	-105	47 %	102 %
Kiuruvesi	7 597	23 473	3 090	26 293	3 461	2 291	302	53 %	86 %
Kuopio	122 594	542 478	4 425	618 974	5 049	186 714	1 523	48 %	131 %
Lapinlahti	9 099	42 423	4 662	43 059	4 732	506	56	44 %	76 %
Leppävirta	9 177	4 108	448	15 264	1 663	2 162	236	80 %	25 %
Pielavesi	4 140	9 941	2 401	10 333	2 496	4 937	1 193	66 %	69 %
Rautalampi	2 964	10 089	3 404	10 089	3 404	3 523	1 189	54 %	102 %
Rautavaara	1 477	5 539	3 750	5 545	3 754	9 700	6 567	71 %	87 %
Sillinjärvi	21 232	66 703	3 142	114 968	5 415	3 252	153	44 %	91 %
Sonkajärvi	3 672	5 485	1 494	7 092	1 931	9 941	2 707	75 %	46 %
Suonenjoki	6 763	15 956	2 359	22 436	3 317	8 816	1 304	62 %	73 %
Tervo	1 441	4 301	2 985	4 667	3 239	463	321	60 %	82 %
Tuusniemi	2 394	3 725	1 556	3 771	1 575	1 944	812	70 %	61 %
Varkaus	19 759	108 714	5 502	145 843	7 381	16 857	853	47 %	164 %
Vesanto	1 894	9 722	5 133	12 381	6 537	1 739	918	57 %	79 %
Viermä	3 427	5 475	1 598	5 487	1 601	12 248	3 574	81 %	49 %
Pohjois-Savo	247 689	976 995	3 944	1 170 422	4 725	299 619	1 210		

Pohjois-Savon liitto

Lähde: Väestö: Tilastokeskus; muut tiedot: Kysely Pohjois -Savon kunnille maalís -huhtikuú 2024

Vesannon kunnan lainakanta taulukoiden perusteella on vertailukuntien keskitason yläpuolella, kuten myös omavaraisuusaste sekä suhteellinen velkaantuneisuus. Kunnan ylijäämä on keskitasoa joskin puskuri ei kestä merkittäviä alijäämiä tai alaskirjauksia mahdollisesti tulevilta vuosilta.

Pohjois-Savon kuntien tilinpäätökset v. 2023/Konsernit

(ml. liikelaitokset) (tiedot sisältävät vain ulkoiset menot ja tulot)

Kunta	Väestö 31.12.2022	Konsernin vuosikate 1 000 €	Konsernin vuosikate €/as.	Konsernin lainakanta 1 000 €	Konsernin lainakanta €/as.	Konsernin lainat ja vuokravastuut 1 000 €	Konsernin lainat ja vuokravastuut €/as.	Konsernin suhteellinen velkaantuneisuusaste (%)	Konsernin kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	Konsernin kertynyt yli-/alijäämä €/as.
Iisalmi	20 801	18 959	911	107 498	5 168	128 595	6 182	96 %	58 771	2 825
Joroinen	4 540	2 358	519	22 319	4 916	22 503	4 957	134 %	3 367	742
Kaavi	2 689	282	105	11 093	4 125	11 247	4 183	138 %	1 103	410
Keitele	2 029	118	58	10 169	5 012	10 526	5 188	140 %	-848	-418
Kiuruvesi	7 597	5 447	717	30 968	4 076	34 707	4 569	92 %	10 101	1 330
Kuopio	122 594	145 868	1 190	924 004	7 537	1 085 022	8 851	131 %	142 082	1 159
Lapinlahti	9 099									
Leppävirta	9 177	8 369	912	15 746	1 716	27 085	2 951	52 %	6 686	729
Pielavesi	4 140	2 466	596	11 669	2 819	15 198	3 671	68 %	6 766	1 634
Rautalampi	2 964									
Rautavaara	1 477	837	567	6 536	4 425	6 690	4 529	91 %	6 950	4 705
Siilinjärvi	21 232	9 808	462	119 959	5 650	158 970	7 487	141 %	-708	-33
Sonkajärvi	3 672	3 190	869	10 169	2 769	10 553	2 874	65 %	12 815	3 490
Suonenjoki	6 763	4 560	674	33 843	5 004	40 323	5 962	115 %	7 677	1 135
Tervo	1 441	786	545	5 223	3 625	8 097	5 619	115 %	1 018	706
Tuusniemi	2 394	-199	-83	4 360	1 821	4 521	1 888	62 %	832	348
Varkaus	19 759	17 515	886	187 376	9 483	231 200	11 701	158 %	44 471	2 251
Vesanto	1 894	1 353	714	8 881	4 689	14 744	7 785	91 %	2 356	1 244
Vieremä	3 427	4 830	1 409	19 470	5 681	19 703	5 749	111 %	22 409	6 539
Pohjois-Savo	247 689	226 547	961	1 529 283	6 490	1 829 684	7 765		325 848	1 383

HUOM! Koonnista puuttuu Lapinlahden ja Rautalammin kuntien konsernitiedot. Konsernitietojen väestösuhteutus (€/as.) on tehty Pohjois-Savon maakunnan tasolle ilman Lapinlahden ja Rautalammin väkilukua.

Lähde: Väestö: Tilastokeskus; muut tiedot: Kysely Pohjois- Savon kunnille maalís-huhtikuu 2024

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon kuntien tilinpäätökset v. 2022/Konsernit

(ml. liikelaitokset) (tiedot sisältävät vain ulkoiset menot ja tulot)

Kunta	Väestö 31.12.2022	Konsernin vuosikate 1 000 €	Konsernin vuosikate €/as.	Konsernin lainakanta 1 000 €	Konsernin lainakanta €/as.	Konsernin lainat ja vuokravastuut 1 000 €	Konsernin lainat ja vuokravastuut €/as.	Konsernin suhteellinen velkaantuneisuusaste (%)	Konsernin kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	Konsernin kertynyt yli-/alijäämä €/as.
Iisalmi	20 801	19 924	958	126 578	6 085	139 497	6 706	57 %	53 454	2 570
Joroinen	4 540	2 845	627	32 607	7 182	34 315	7 558	66 %	2 390	526
Kaavi	2 689	1 278	475	19 846	7 380	20 749	7 716	65 %	2 071	770
Keitele	2 029	1 813	894	14 884	7 336	15 885	7 829	72 %	698	344
Kiuruvesi	7 597	8 639	1 137	53 900	7 095	59 979	7 895	58 %	10 221	1 345
Kuopio	122 594	163 410	1 333	1 212 091	9 887	1 408 220	11 487	100 %	128 849	1 051
Lapinlahti	9 099	3 553	390	65 053	7 149	67 428	7 410	74 %	-1 638	-180
Leppävirta	9 177	7 802	850	34 657	3 777	46 572	5 075	45 %	4 019	438
Pielavesi	4 140	5 150	1 244	22 950	5 543	27 395	6 617	49 %	6 515	1 574
Rautalampi	2 964	2 690	908	21 108	7 121	22 302	7 524	57 %	3 833	1 293
Rautavaara	1 477	2 558	1 732	13 507	9 145	14 126	9 564	63 %	7 158	4 846
Siilinjärvi	21 232	10 226	482	153 327	7 222	233 653	11 005	84 %	2 030	96
Sonkajärvi	3 672	3 672	1 000	20 830	5 673	21 872	5 956	46 %	12 189	3 319
Suonenjoki	6 763	6 327	936	57 859	8 555	66 280	9 800	76 %	8 443	1 248
Tervo	1 441	1 102	765	12 878	8 937	17 508	12 150	69 %	1 477	1 025
Tuusniemi	2 394	1 221	510	10 848	4 531	11 628	4 857	45 %	2 553	1 066
Varkaus	19 759	17 413	881	225 691	11 422	288 883	14 620	95 %	48 267	2 443
Vesanto	1 894	1 585	837	16 091	8 496	20 673	10 915	64 %	2 676	1 413
Vieremä	3 427	2 049	598	29 677	8 660	30 635	8 939	57 %	20 426	5 960
Pohjois-Savo	247 689	263 257	1 063	2 144 382	8 658	2 547 600	10 285		315 631	1 274

Lähde: Väestö: Tilastokeskus; muut tiedot: Kysely Pohjois-Savon kunnille maalís-huhtikuu 2023

Pohjois-Savon liitto

Konsernitason tarkastelussa on nähtävissä, kuinka velkataakka Vesannon kuntakonsernin osalta on noin puolittunut hyvinvointialueitten muodostamisen myötä mutta samanaikaisesti suhteessa muihin Pohjois-Savon kuntiin tilanne on heikentynyt vuoden takaisesta. Kunnan voimavarat huolehtia velkataakasta ovat pienentyneet merkittävästi valtion rahoituksen suuntautuessa hyvinvointialueelle..

8 Yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnallisten tavoitteiden ja toiminnan tulosten esittämiseen helpommin havainnoitavaksi ja konkretisoiduksi tilinpäätöksessä kaikilla hallinnonaloilla on kiinnitetty huomiota. Lautakunta toivoo väriyhdistelmien erottuvuuteen kiinnitettävän huomiota tulevina vuosina.

Kunnan tilinpäätöksen tulisi valmistua tarkastettavaksi maaliskuun loppuun mennessä. Vesannon kunnan tilinpäätös vuodelta 2023 on allekirjoitettu 10.6.2024, mutta teknisiä korjauksia on tehty syyskuulle 2024 asti. 2022 tilinpäätös valmistui kesäkuussa 2023. Myöskin vuoden 2021 tilinpäätös valmistui merkittävästi myöhässä.

Kunnan ammattitaitoisen henkilöstön riittävyyteen myös oppisopimuskoulutuksen keinoin tulisi jatkuvasti kiinnittää huomiota myös henkilöstöresurssien helpottamiseksi.

Henkilöstön koulutukseen sekä sisäisesti että ulkoisesti tulisi kiinnittää huomiota ja laatia ensitilassa henkilöstön koulutussuunnitelma talousarvion suunnitteluvaiheessa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kunnan riskialttiuteen ja varautumiseen henkilöstöresurssien suhteen. Tiedonkulku tehtävien uudelleenjärjestelyjen yhteydessä tulisi varmistaa ja toteuttaa hyväksytyjen ohjeitten mukaisesti.

9 Tarkastuslautakunnan esitys kunnanvaltuustolle

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2023 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Vesannolla 2.9.2024

Osmo Korhonen
puheenjohtaja

Marko Kauppinen
varapuheenjohtaja

Eha Pääsik
jäsen

Tuulikki Vilhunen
jäsen